

1. Algemene uitgangspunten	2
1.1 Doelstelling van het controleprotocol	2
1.2 Wettelijk kader	2
1.3 Accountantsproducten/Rapportering	3
1.4 Procedure controleprotocol	3
2. De controleverklaring bij de financiële verantwoording	4
2.1 Algemeen	4
2.2 Controleverklaring bij de jaarrekening	4
2.3 Verantwoording projectsubsidies	5
2.4 Omgaan met afwijkingen (fouten en onzekerheden, foutdefinities)	5
2.5 Getrouwheid	6
2.6 Financiële rechtmatigheid	6
Bijlage 1: Model controleverklaring bij de jaarrekening	8
Bijlage 2: Model controleverklaring bij het financieel verslag over een projectsubsidie	10

1. Algemene uitgangspunten

1.1 Doelstelling van het controleprotocol

Dit controleprotocol is een vernieuwing van het controleprotocol zoals laatst gewijzigd in juli 2011. Belangrijkste reden voor de huidige wijziging is de inwerkingtreding van de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (hierna: WNT). Met deze wet, die op 1 januari 2013 in werking is getreden, is de Wet Openbaarmaking Uit Publieke middelen gefinancierde Topinkomens (WOPT) komen te vervallen.¹ Daarnaast is ten aanzien van de aanbestedingswetgeving één en ander veranderd met de inwerkingtreding van de Aanbestedingswet 2012 en Gids Proportionaliteit per 1 april 2013. Met de verwijzing naar de nieuwe wetgeving is tevens een aantal termen geactualiseerd.

Dit controleprotocol vindt zijn grondslag in artikel 22, tweede lid, van de Regeling OCW-subsidies (hierna: ROS) en heeft betrekking op de accountantscontrole van de financiële verantwoording van subsidies in het kader van vrouwenemancipatie en LHBT-emancipatie.² In artikel 22 van de ROS is opgenomen dat de financiële verantwoording van de subsidieontvanger voorzien moet zijn van een verklaring omtrent de getrouwheid en de rechtmatigheid (eerste lid). In deze verklaring geeft de accountant tevens een oordeel over de naleving door de subsidieontvanger van de in het controleprotocol genoemde voorschriften (tweede lid). In dit controleprotocol wordt onder "financiële verantwoording", tenzij anders aangegeven, zowel verstaan de verantwoording in de vorm van een jaarrekening als het financieel verslag over een projectsubsidie.

Het referentiekader voor de controle ligt vast in de wet- en regelgeving. Het controleprotocol treedt niet in de plaats van de oorspronkelijke wet- en regelgeving, maar verduidelijkt voor zover nodig de in de oorspronkelijke wet- en regelgeving opgenomen criteria. Het controleprotocol geeft een limitatieve opsomming van de relevante bepalingen die in de controle moeten worden betrokken, met aanwijzingen over de reikwijdte en de diepgang van de accountantscontrole.

1.2 Wettelijk kader

Voor de accountantscontrole is de volgende specifieke OCW wet- en regelgeving (incl. eventuele wijzigingen) in ieder geval relevant:

- De subsidieverleningsbeschikking;
- Subsidieregeling emancipatie 2011 (bij subsidieaanvragen ingediend op of na 1 januari 2014 dient de wijziging van de subsidieregeling emancipatie 2011 van 21-06-2013 in acht genomen te worden);
- Regeling OCW-subsidies, uitgezonderd hoofdstuk drie;
- Wet overige OCW-subsidies, paragrafen 1 en 3.

Daarnaast is de volgende algemene regelgeving van toepassing:

- Algemene wet bestuursrecht, Titel 4.2 Subsidies (paragrafen 4.2.3 tot en met 4.2.8);
- Hoofdstuk 2 Titel 9 van het Burgerlijk Wetboek (BW 2 Titel 9) en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving;
- Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT);
- Aanbestedingswetgeving (zowel Europees als nationaal).

¹ Over 2012 wordt geen WOPT-rapportage opgesteld. In 2014 moeten organisaties volgens de WNT rapporteren over 2013.

² LHBT staat voor: lesbische vrouwen, homoseksuele mannen, biseksuelen en transgender personen.

Volledige teksten van de geldende wet- en regelgeving zijn onder andere te vinden via www.wetten.nl.

Dit controleprotocol is opgesteld naar analogie van de door de NBA (Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants, destijds NIVRA) uitgegeven 'Handreiking Controleprotocollen' (februari 2007). De daarin opgenomen uitgangspunten zijn specifiek gemaakt voor de OCW-situatie. Waar mogelijk zijn tekstpassages uit de handreiking in dit controleprotocol overgenomen. Voor de controle van de jaarrekeningen is in dit controleprotocol een verplichte tekst voor de controleverklaring opgenomen. De beschreven (minimale) controlewerkzaamheden zijn bedoeld als aanvulling op de 'Nadere voorschriften Controle- en overige standaarden' (NV COS). Het controleprotocol is voorgelegd aan de werkgroep COPRO van de NBA.

1.3 Accountantsproducten/Rapportering

De accountantscontrole op de financiële verantwoording mondt uit in een controleverklaring. De accountant maakt gebruik van de bij dit controleprotocol gevoegde modelteksten. Daarbij zijn twee situaties mogelijk:

1. Subsidieontvangers die de jaarrekening als verantwoordingsdocument gebruiken. De accountant maakt in die gevallen gebruik van het model controleverklaring in bijlage 1.
2. Subsidieontvangers die zich verantwoorden in een financieel verslag over een project-subsidie. De accountant maakt in die gevallen gebruik van het model controleverklaring in bijlage 2.

De accountant mag ervoor kiezen om ten behoeve van OCW een zogenaamde "WG-verklaring" af te geven, waarbij uitsluitend de naam van de accountant met aanduiding w.g. (was getekend) wordt vermeld. De origineel ondertekende verklaring/rapport met de persoonlijke handtekening van de accountant moet in het archief van de subsidieontvanger worden opgenomen (zie ook Praktijkhandreiking 1103 van het NIVRA).

Ten aanzien van de in het controleprotocol opgenomen controlewerkzaamheden geldt een rapportagetolerantie. De rapportagetolerantie geeft aan vanaf welke omvang afwijkingen (fouten en onzekerheden) gemeld moeten worden. Het controleprotocol geeft per onderdeel aan welke rapportagetolerantie van toepassing is zodra dit afwijkt van het standaardpercentage van 0,1% van de totale subsidie van OCW. Omdat het uitgangspunt wordt gehanteerd dat geconstateerde fouten zoveel mogelijk moeten worden gecorrigeerd beperkt de accountant zich tot een uitzonderingsrapportage. Hiervoor gebruikt hij een rapport van bevindingen, waarin hij de aard en omvang van de geconstateerde fouten vermeldt. Het rapport van bevindingen is vormvrij. De subsidieontvanger stuurt het eventueel afgegeven rapport van bevindingen samen met de financiële verantwoording, inclusief de daarbij afgegeven controleverklaring, naar OCW. Daarbij kan de subsidieontvanger (het bestuur) aangeven hoe hij heeft gereageerd op de bevindingen van de accountant.

1.4 Procedure controleprotocol

Dit protocol geldt voor lopende subsidies vanaf 2010 en zal tot nader order van toepassing zijn.

2. De controleverklaring bij de financiële verantwoording

2.1 Algemeen

Dit onderdeel bevat nadere aanwijzingen voor de inrichting van de accountantscontrole en bestaat uit de volgende onderdelen:

- Controleverklaring bij de jaarrekening
- Verantwoording projectsubsidies
- Omgaan met afwijkingen (fouten en onzekerheden, foutdefinities)
- Getrouwheid
- Financiële rechtmatigheid

2.2 Controleverklaring bij de jaarrekening

2.2.1 Doelstelling controle op de jaarrekening

In dit deel van het controleprotocol staat de jaarrekening centraal. De controleverklaring van de accountant bij de jaarrekening betreft de getrouwheid van de grootte en de samenstelling van het vermogen en het resultaat, evenals de naleving van de wet- en regelgeving. De ontvangst en besteding van het subsidiegeld dient herkenbaar in de jaarrekening voor te komen. De accountant moet controleren of de subsidie rechtmatig is besteed. Hiertoe stelt hij vast dat de in de jaarrekening van de instelling verantwoorde baten, lasten en balansmutaties voldoen aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen en met de eventueel in de subsidiebeschikking opgenomen verplichtingen. De accountant stelt verder vast dat het jaarverslag verenigbaar is met de jaarrekening.

2.2.2 Betrouwbaarheid en nauwkeurigheid van de jaarrekeningcontrole

De accountant richt zijn controle zodanig in, dat hij met een redelijke mate van zekerheid kan verklaren dat in de jaarrekening geen afwijkingen (fouten en onzekerheden) voorkomen met een belang groter dan de voorgeschreven toleranties. Indien dit begrip voor het gebruik van statistische technieken gekwantificeerd moet worden, moet uitgegaan worden van een betrouwbaarheid van 95 procent. Voor de strekking van het accountantsoordeel geldt de volgende tolerantietabel:

Tabel 1A

	Fouten (in de financiële verantwoording)		Onzekerheden (in de controle)	
	Beperking	Afkeuring	Beperking	Oordeelonthouding
Rechtmatigheid				
A Rechtmatigheid besteding (% van de totale baten)	>1 en <3	≥3	>3 en <10	≥10
Getrouwheid				
B Balans (% van de balanstelling)	>5 en <10	≥10	>5 en <10	≥10
C Exploitatier rekening (% van de totale lasten)	>2 en <5	≥5	>5 en <10	≥10

2.3 Verantwoording projectsubsidies

2.3.1 Verantwoording projectsubsidies in de jaarrekening

Projectsubsidies kunnen in de jaarrekening worden verantwoord, mits de ontvangst en de besteding van de subsidie herkenbaar in de jaarrekening staan. Het totaalbedrag van de bestedingen van de projectsubsidies vormt een afzonderlijke massa waarop de toleranties van de onderstaande tabel moeten worden toegepast. Als deze toleranties worden overschreden, maar de grens voor de jaarrekeningcontrole niet, heeft dit geen invloed op de controleverklaring bij de jaarrekening. Als de accountant bestedingen constateert die in strijd zijn met de subsidieverplichtingen, dient de subsidieontvanger deze te corrigeren. Zie verder 2.4 omgaan met fouten.

Tabel 1B

Specifieke toleranties voor in de jaarrekening verantwoorde projectsubsidies	
Rechtmatigheid	1% van het totaalbedrag van de bestedingen van de projectsubsidies van OCW
Juistheid	2% van het totaalbedrag van de bestedingen van de projectsubsidies van OCW

2.3.2 Controleverklaring bij het financieel verslag over een projectsubsidie

Een deel van de ontvangers van een (meerjarige) projectsubsidie verantwoordt zich, na afloop van de projectperiode, in een financieel verslag over de projectperiode. De aanwijzingen voor de accountant in dit controleprotocol gelden ook in die situatie, tenzij de aanwijzingen alleen betrekking hebben op de controle van de jaarrekening. De accountant maakt gebruik van het model controleverklaring bij het financieel verslag over een projectsubsidie (Bijlage 2) en hanteert daarbij de volgende tolerantietabel:

Tabel 2

Toleranties voor het oordeel bij het financieel verslag over een projectsubsidie	
Rechtmatigheid	1% van het totaalbedrag van de bestedingen van de projectsubsidies van OCW
Juistheid	2% van het totaalbedrag van de bestedingen van de projectsubsidies van OCW

2.4 Omgaan met afwijkingen (fouten en onzekerheden, foutdefinities)

Van een fout in de verantwoording is sprake indien naar aanleiding van de uitgevoerde controle is gebleken dat een (gedeelte van een) post niet in overeenstemming is met één of meer aspecten van de wet- en regelgeving. Fouten worden in absolute zin opgevat voor zover het de naleving van de wet- en regelgeving betreft. Saldering van fouten is daarom niet toegestaan.

Van een onzekerheid in de controle is sprake als er onvoldoende (controle-)informatie beschikbaar is om een (gedeelte van een) post als goed of fout aan te merken. Bijvoorbeeld als onzekerheid bestaat over het wel of niet voldoen aan de wet- en regelgeving. Voor een adequate onderbouwing van het oordeel is het noodzakelijk dat de accountant fouten en onzekerheden zoveel mogelijk kwantificeert.

Het uitgangspunt is dat geconstateerde fouten zoveel mogelijk door de subsidieontvanger moeten worden gecorrigeerd. Ten aanzien van fouten die betrekking hebben op rechtmatigheid geldt dat correctie veelal niet mogelijk is omdat de besteding reeds plaats heeft gevonden.

Voor wat betreft het omgaan met geconstateerde fouten geldt voor de accountantscontrole van de jaarrekening:

- Ten aanzien van het getrouwe beeld van de jaarrekening behoeft de subsidieontvanger fouten met een gezamenlijk financieel belang beneden de goedkeuringstolerantie niet te corrigeren en de accountant behoeft ze niet te rapporteren. Het effect op de vermogenspositie (de belangrijkste informatievraag voor OCW) is namelijk gering.
- Met betrekking tot de financiële rechtmatigheid wordt onderscheid gemaakt tussen materiële en niet-materiële fouten. De subsidieontvanger corrigeert voor zover mogelijk geconstateerde fouten. De subsidieontvanger kan dergelijke fouten echter niet altijd corrigeren. De accountant informeert het bestuur en het interne toezichthoudende orgaan hierover conform de geldende beroepsvoorschriften. Materiële fouten (d.w.z. fouten groter dan de goedkeuringstolerantie) hebben invloed op de strekking van de controleverklaring en worden uit dien hoofde in de controleverklaring toegelicht. Ten aanzien van niet-materiële fouten (d.w.z. fouten kleiner dan de goedkeuringstolerantie) stelt de accountant een rapport van bevindingen op met inachtneming van de geldende rapportagetolerantie. De rapportagetolerantie geeft aan vanaf welke omvang afwijkingen (fouten en onzekerheden) gemeld moeten worden. Het controleprotocol geeft per onderdeel aan welke rapportagetolerantie van toepassing is zodra dit afwijkt van het standaardpercentage van 0,1% van de totale subsidie van OCW.

2.5 Getrouwheid

2.5.1 Verslaggevingscriteria

De subsidieontvanger legt rekening en verantwoording af volgens het bepaalde in hoofdstuk 4, § 2 (verantwoording en vaststelling) van de ROS. De accountant stelt vast dat aan deze eisen is voldaan.

2.5.2 WNT getrouwheid

De accountant stelt, aan de hand van de administratie van de instelling, integraal vast of de opgave in de toelichting van de jaarrekening van de instelling op grond van de Wet normering en bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) juist en volledig is. Indien dit niet het geval is, geeft de accountant een ander dan goedkeurend getrouwheidsoordeel af en vermeldt hij de ontbrekende informatie in zijn verklaring. Hiervoor geldt een rapportagetolerantie van 0%. Daarbij zijn de volgende artikelen van de WNT van bijzonder belang: artikel 1.7, lid 2, artikel 4.1, lid 1 en 2, artikel 4.2, lid 1 tot en met 6 en artikel 7.5.

2.6 Financiële rechtmatigheid

2.6.1 Algemeen

De financiële rechtmatigheid heeft betrekking op publieke middelen. Financiële rechtmatigheid houdt in dat een financiële transactie betrekking hebbende op publieke middelen waarvan de

uitkomst in de jaarrekening dient te worden verantwoord, in overeenstemming is met de in internationale regelgeving, Nederlandse wetten, algemene maatregelen van bestuur en ministeriele regelingen opgenomen bepalingen die de uitkomst van de financiële transactie beïnvloeden.

De accountant stelt vast of de subsidieontvanger de subsidie van OCW rechtmatig heeft verkregen en besteed. Het referentiekader voor het accountantsoordeel over de financiële rechtmatigheid wordt gevormd door de relevante categorieën van wet- en regelgeving (paragraaf 1.2). Indien een financiële transactie, naar het oordeel van de accountant, met het bovenstaande in strijd is, merkt hij het totale bedrag van de financiële transactie als een fout in de verantwoording aan.

Van de accountant wordt verwacht dat hij zijn controle in het kader van de financiële rechtmatigheid zo inricht, dat hij met inachtneming van de gegeven controletolerantie tot een oordeel over de financiële rechtmatigheid kan komen.

2.6.2 Rechtmatigheidsaspecten

De accountant houdt bij het vormen van zijn oordeel rekening met de relevante wet- en regelgeving, zoals opgenomen in paragraaf 1.2 van dit controleprotocol. Hieronder is specifiek aangegeven wat er van de accountant wordt verwacht omtrent de financiële rechtmatigheid en hoe hij over zijn bevindingen rapporteert.

1. De accountant stelt vast dat in de financiële verantwoording alleen posten zijn opgenomen die zijn verbonden aan de uitvoering van de activiteiten waarvoor de subsidie is toegekend en dat is voldaan aan de aan de subsidie verbonden verplichtingen (onder andere opgenomen in de subsidiebeschikking).
2. De accountant gaat na of de financiële verantwoording aansluit op de begroting op grond waarvan waarop subsidie is verleend. Verder gaat hij na of de subsidieontvanger opvallende verschillen tussen begroting en realisatie van een toelichting heeft voorzien (artikel 4:76, vijfde lid, Awb). Indien dit achterwege blijft, meldt de accountant dat in zijn rapport van bevindingen.
3. Indien uit de controle van de financiële verantwoording van een subsidieontvanger, die op grond van hoofdstuk 2 van de subsidieregeling emancipatie 2011 wordt gesubsidieerd, blijkt dat de subsidieontvanger geen toestemming van de Minister heeft gevraagd voor rechtshandelingen als bedoeld in artikel 4:71, eerste lid, van de Algemene wet bestuursrecht, meldt de accountant dit in zijn rapport van bevindingen (Subsidieregeling emancipatie 2011, artikel 2.12). De accountant beperkt zich tot rechtshandelingen met een mogelijk financieel effect op de financiële verantwoording.
4. In bepaalde gevallen is een subsidieontvanger een aanbestedende dienst. De accountant controleert in dat geval of bij in het controlejaar aangegane verplichtingen de aanbestedingswetgeving (zowel Europees als nationaal) is nageleefd. Van de accountant wordt niet verwacht, dat hij de stappen van de subsidieontvanger in het proces van aanbesteden inhoudelijk beoordeelt. De accountant weegt zijn bevindingen mee in zijn oordeel. Indien de accountantscontrole fouten aan het licht brengt die de subsidieontvanger niet herstelt, vermeldt de accountant deze in het rapport van bevindingen. Hiervoor geldt een rapportagetolerantie van 0%.
5. De accountant stelt integraal vast dat de subsidieontvanger de vastgestelde maxima en toegestane bezoldigingen voor topfunctionarissen (Wet normering en bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)) niet overschrijdt. Indien dit wel het geval is, neemt de accountant dit op in zijn rapport van bevindingen. In het bijzonder gelden de volgende artikelen van de WNT: artikel 1.6, 2.1, 2.2, 2.3, 2.10, 2.11, 7.3 en 7.9. Hiervoor geldt een controle- en een rapportagetolerantie van 0%.

Bijlage 1: Model controleverklaring bij de jaarrekening

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan: <<Naam opdrachtgever>>

Verklaring betreffende de jaarrekening

Wij hebben de in dit [verslag][rapport] op pagina <<nummer>> tot en met pagina <<nummer>> opgenomen jaarrekening <<jaartal>> van <<naam entiteit>> te <<statutaire vestigingsplaats>> gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per <<datum incl. jaartal>> en de exploitatierekening over het jaar <<jaartal>> met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en resultaat getrouw dient weer te geven, alsmede voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van de in de jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming dienen te zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen. Het bestuur is tenslotte verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 22 van de Regeling OCW-subsidies. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol subsidies in het kader van de (LHBT)emancipatie. Dit vereist dat wij voldoen aan voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan alsmede in het kader van de financiële rechtmatigheid voor de naleving van die relevante wet- en regelgeving, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en de gebruikte

financiële rechtmatigheidscriteria en van de redelijkheid van de door het bestuur van de entiteit gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel*)

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van de entiteit per <<datum en jaartal>> en van het resultaat over <<jaartal>> in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving.

Voorts zijn wij van oordeel dat de in deze jaarrekening verantwoorde baten, lasten en balansmutaties over <<jaartal>> voldoen in alle van materieel belang zijnde aspecten aan de eisen van financiële rechtmatigheid. Dit houdt in dat deze bedragen in overeenstemming zijn met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals die in de subsidiebeschikking en in paragraaf 1.2 wettelijk kader van het Controleprotocol subsidies in het kader van de (LHBT)emancipatie zijn vermeld.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd.***) Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

<<Plaats>>, <<datum>>

<<Naam accountantspraktijk>>

<<Naam accountant>>

**) Indien niet wordt voldaan aan de WNT vervalt de optie van een goedkeurend getrouwheidsoordeel.*

****) De onder lid 1 genoemde punten b tot en met f zijn van toepassing op op winst gerichte rechtspersonen.*

Bijlage 2: Model controleverklaring bij het financieel verslag over een projectsubsidie

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Afgegeven ten behoeve van het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap

Aan: <<Naam opdrachtgever>>

Wij hebben het bijgaande financieel verslag betreffende het project <<naam project>> van <<naam entiteit>> te <<statutaire vestigingsplaats>> over <<periode/jaar>> gecontroleerd.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opstellen van het financieel verslag in overeenstemming met de Subsidieregeling emancipatie 2011. Het bestuur is tevens verantwoordelijk voor de financiële rechtmatigheid van het financieel verslag. Het bestuur is ten slotte verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als het noodzakelijk acht om het opstellen van het financieel verslag mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over het financieel verslag op basis van onze controle, als bedoeld in artikel 22 van de Regeling OCW-subsidies. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol subsidies in het kader van de (LHBT)emancipatie. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat het financieel verslag geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in het financieel verslag. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste professionele oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat het financieel verslag een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opstellen van het financieel verslag door de entiteit, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de entiteit. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor het opstellen van het financieel verslag, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van het financieel verslag.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel

Naar ons oordeel is het financieel verslag betreffende het project <<naam project>> van de entiteit over <<verantwoordingsperiode>>, in alle van materieel belang zijnde aspecten juist en rechtmatig en in overeenstemming met de voorwaarden en regelgeving zoals genoemd in de beschikking van <<datum, kenmerk>> van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap en zoals vermeld in paragraaf 1.2 wettelijk kader van het Controleprotocol subsidies in het kader van de (LHBT)emancipatie.

Beperking in gebruik en verspreidingskring

Het financieel verslag is opgesteld voor het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap <<indien van toepassing invoegen: en <<naam andere subsidieverlener>>>> met als doel de entiteit in staat te stellen te voldoen aan de verplichtingen die aan de subsidieverlening zijn verbonden. Hierdoor is het financieel verslag mogelijk niet geschikt voor andere doeleinden. Het financieel verslag met onze controleverklaring is derhalve uitsluitend bestemd voor de entiteit en het ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap <<indien van toepassing invoegen: en <<naam andere subsidieverlener>>>> en dient niet te worden verspreid aan of te worden gebruikt door anderen.

<<Plaats>>, <<datum>>

<<Naam accountantspraktijk>>

<<Naam accountant>>